Влада — Радам!

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 19 ◆ Вівторок, 29 січня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

Ми багато говоримо про милосердя не тому, що воно є, а якраз навпаки. Просто кожен пам'ятає, як це було в дитинстві: досить було мамі взяти нас на руки, щоб минувся біль і страх. А спробуйте лишень прокинутися серед ночі дорослим, ошоломонілим від болю, тривоги й самоти... Де той телефон, по якому о цій порі (а хоч би й удень) скажуть вам слово утіхи й розради? Де ті цілодобові пости милосердя на ваших розбитих життєвих дорогах?.. Нема. Не передбачено. Коти сам свою таратайку, опирайся сам на свою ногу, якщо вона у тебе ще є. Служби милосердя у державній системі не існує. Можливо, ще рано. Бо, як тільки вона з'явиться, відразу обросте чергами, талонами, обмеженнями, пільгами.

Краще — потерпімо...

Фото Богдана ПРИЙМАКА.

Смерть у пустелі

Очевидно, людське життя втрачає свою цінність. Чи варто ризикувати долею бодай одного землянина заради торжества сили? Саме такі думки викликають останні події в зоні Персидської затоки. Звичайно, можна послатися на рішення Ради Безпеки ООН і сконцентрувати великі союзницькі війська, щоб покарати «непокірного» Саддама. Але чому повинні страждати сотні тисяч невинних? Вже потяглись біженці з Багдада, зняла перший страшний ужинок смерть. Якщо втрати об'єднаних сил поки що можна рахувати в десятках, то в Іраку загинули сотні тисяч мирних жителів. Мабуть, Пентагон не сподівався, що багдадський диктатор таки говорив правду, коли погрожував тривалою і згубною війною. «Бліцкріг» провалився. І тепер вже американські генерали скромно попереджають свій народ, що на горизонті маячать довгі дні справжньої війни. А це означає, що багато вправних американських хлопців так і не повернуться додому. Після Гренади і Панами Америка вибухнула хвилею патріотизму, поховавши в глибинах пам'яті В'єтнам. І от знову зринає примара смерті, яка неодмінно постукає в двері чи в Каліфорнії, чи у Філадельфії. Правда, офіційний Вашінгтон запевняє, що вчиняє справедливо, що треба покарати агресора, на Землі повинен бути порядок. З цим важко не погодитись. До того ж, наголошують в держдепартаменті США, Хусейн збирається використати американських військовополонених як живий щит на своїх стратегічних об'єктах. А це вже негуманно і суперечить міжнародним документам про права людини. А як тут бути з постійними бомбардуваннями міст Іраку, чому повинні страждати жителі Ізраїлю і Саудівської Аравії? Виходячи з логіки правителів — це нормальне явище. Воістину, пани б'ються, а в бідноти чуби тріщать.

Народний розум, інтуїція спрацювали ще до початку війни в Персидській затоці. Першими вийшли з антивоєнними лозунгами жителі колишньої Східної Німеччини. Зараз вимагають миру маніфестанти в Бонні та інших містах ФРН. Мені здається, це символічно. Не забуваються так просто уроки історії.

(Закінчення на 2-й стор.).

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Олександр БІЛИК заступник редактора

Анатолій ГОРЛОВ заступник редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО заступник редактора

Борис СИДОРЕНКО заступник редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Засновник — Верховна Рада Української РСР.

Адреса редакції: УРСР, 252047 Київ-47, вул. Нестерова, 4

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

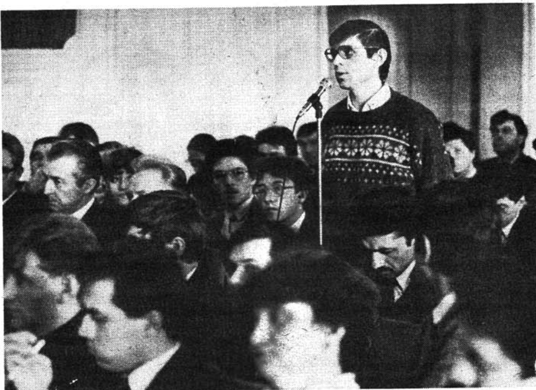
Думки авторів публікацій у «Голосі України» не завжди збігаються з точкою зору редакції.

Індекс 60955.

Тираж 165.650.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 60 коп.

ЕКОНОМІКА, СУВЕРЕНІТЕТ І СТУДЕНТСТВО

ДНЯМИ ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ ПРЕДСТАВНИКІВ СТУДЕНТСТВА З ГОЛОВОЮ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР Л. КРАВЧУКОМ

Колись, як відомо, студентство відзначало Тетянин день — початок зимових канікул балами і карнавалами. А нині, коли студенти, одна з найбільш незахищених груп населення, дедалі гостріше відчувають щупальця ринку, їм не до веселощів. От і Тетянин день, 25 січня, відзначили своєрідно — зустріччю з Головою Верховної Ради України Л. Кравчуком, представниками уряду, міністерств і відомств, аби, як мовиться, з перших уст дізнатися про наміри політики керівництва республіки щодо соціального захисту студентів.

Ось кілька штрихів студентського життя-буття, котрі навів, відкриваючи цю зустріч, перший секретар ЦК ЛКСМУ С. Вовченко. Середньорічний «прибуток» середньостатистичного студента становить 500 карбованців. Купонів, що вони отримують, не вистачає навіть на найнеобхідніші витрати за державними цінами. 40 процентів юнаків і дівчат разом з одержанням диплома про здобуття вищої освіти набувають хронічних захворювань. 45 тисяч студентів не забезпечені місцями у гуртожитках. Це при тому, що у багатьох вузах свідомо обмежують прийом іногородніх, бо в гуртожитках для них немає місць.

Однак, зрозуміло, поряд із соціальними проблемами сучасне студентство не менше хвилюють політичні, економічні процеси, що відбуваються в республіці. Хоча С. Вовченко і зазначив, що за результатами соціологічних досліджень лише 10—20 процентів студентів мають чіткі політичні погляди, а 40—60 процентів байдужі до політики. Втім, принаймні, зустріч з керівництвом республіки не підтвердила ці дані.

Як, приміром, фінансуватимуться вузи в умовах суверенітету, чи передбачаються у законопроекті про народну освіту заходи щодо соціального захисту студентів?

— Так склалося в нашому житті, — сказав Л. Кравчук, відповідаючи на це та інші запитання, — що галузі, які підпорядковуються центру, перебувають у значно ліпшому матеріальному становищі, ніж ті, що належать республіці. Виникає запитання: чому так сталося? У цій проблемі є дуже багато цікавого, але незрозумілого. Якось я проаналізував характер відносин республік і центру. Виявляється, майже всі без винятку республіки є боржниками СРСР. Яким же чином може бути насправді багатим СРСР, якщо всі складові частини його є боржниками? І де бере СРСР кошти, щоб потім милостиво роздавати своїм боржникам? Було закладено таку систему, щоб усі республіки відчували себе прохачами, щоб дякували і кланялися тим, хто дає кошти.

А формувати відносини з центром треба по-іншому. Так, щоб республіки мали змогу фінансувати розвиток усього, що є на їх територіях. Зрозуміло, що все це робиться не в один день. Ось ми вже взяли у підпорядкування республіки металургів та шахтарів. Що стосується фінансування і соціального захисту вищої школи, то ці проблеми, я думаю, будуть розв'язані у законах про народну освіту і про податки. Навіть за найскрутніших фінансових умов ми виходимо з того, що держава, коли вона не захищає освіту і культуру, приречена на злиденність у перспективі.

Ось ви кажете, що незадовільно виконується постанова Ради Міністрів УРСР від 23 серпня 1990 року «Про заходи щодо поліпшення матеріально-побутових умов студентів і учнів середніх спеціальних навчальних закладів». Наскільки це було можливо, ми заклали у план нинішнього року виконання цієї постанови. Але треба зважити і на те, що народне господарство зараз працює, так би мовити, у мінусі. Передбачається спад виробництва на півтора процента. Добре, якщо ми вкладемося у 5—6 процентів. Дається взнаки розбалансованість народного господарства. Крім того, необхідно направити 29 мільярдів карбованців на компенсацію перед підвищенням цін на товари. Таку компенсацію отримають усі групи населення, що вже зараз перебувають за межею бідності, у тому числі і студенти.

Про хід виконання згадуваної постанови розповіли присутнім також заступник Голови Ради Міністрів УРСР С. Комісаренко, заступник міністра вищої і середньої спеціальної освіти УРСР В. Костюк, голова Держкомітету УРСР у справах молоді, фізичної культури та спорту В. Борзов, заступник міністра фінансів УРСР П. Сліпченко, перший заступник міністра культури УРСР С. Колтунюк, заступник міністра народної освіти УРСР В. Луговой, секретар ЦК Компартії України В. Остроживський.

Від імені Харківської асоціації профспілкових організацій студентів вищих навчальних закладів виступив із зверненням до уряду республіки студент Харківського автодорожнього інституту А. Хлюст. Він повідомив, що для врятування життя студента цього ж інституту Є. Славгородського, якому потрібна термінова операція щодо трансплантації комплексу «серце — легені — печінка», яку взялися виконати спеціалісти у Франції, необхідно 100 тисяч франків. Частину коштів виділив Радянський фонд милосердя і здоров'я, а решту необхідно зібрати. На це звернення відгукнулися Л. Кравчук і С. Комісаренко, які пообіцяли вирішити проблему фінансування операції найближчим часом.

Усі пропозиції, що надійшли від представників студентства під час зустрічі, будуть узагальнені і передані для розгляду і вжиття конкретних заходів у відповідні комісії Верховної Ради республіки та міністерства і відомства.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Смерть у пустелі

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Безсумнівно. Саддам Хусейн повинен покинути Кувейт. Всі злочини, які вчиняються зараз в районі Перської затоки, в значній мірі лежать на його совісті.

Але перш ніж натиснути на пускову кнопку, треба було ще раз подумати, чи всі мирні засоби використані.

Мені здається, на цьому відрізку історії людства розумну збалансовану позицію зайняло радянське керівництво.

Підтримав таку лінію в своїй заяві й Голова Верховної Ради України Л. Кравчук. Та й сьогодні Міністерство закордонних справ СРСР, особисто Президент не полишають спроб припинити вогненний кошмар і закликають протидіючі сторони сісти за стіл переговорів.

Однак, схоже на те, що ці зусилля поки що не мають реального результату.

Справедлива війна (якщо війна взагалі може бути справедливою), як називали її в Білому домі, погрожує бути довгою і кривавою. Вона забере чимало не лише людських життів, а й принесе величезні матеріальні збитки. Вже сьогодні США кидають на алтар Марса щоденно півмільярда доларів. А дядя Сем завжди вмів рахувати гроші. Отож пропонується робити свої внески іншим країнам. Швидко відгукнулася Японія. 9 мільярдів доларів — ось її ціна розуміння союзницької вірності і справедливості. Не скупиться Федеративна Республіка Німеччина, направила свою ескадру в зону бойових дій Австралія. Все більша кількість країн на боці союзників втягується в конфлікт. Але не треба забувати, що мусульманський світ ще не сказав свого останнього слова. Почки що він розколовся на два табори. Одні на боці Багдада, інші вимагають від Хусейна звільнити Кувейт. Але всі, прямо чи манівцями, виступають проти ведення війни на території Іраку. Не слід забувати й того, що практично для народів всіх арабських країн Саддам Хусейн став героєм.

Тому сьогодні навряд чи знайдеться на планеті людина, яка зможе передбачити всі наслідки можливої катастрофи, центр якої знаходиться в Перській затоці. Розумним було б припинити бойові дії без будь-яких попередніх умов і спробувати ще раз домовитись. Не треба забувати простої істини: **поганий мир завжди кращий від доброї війни.**

Анатолій ФЕДОРІВ.

«З тривогою стежачи за подіями у Литві, дізнався, що там покликав війська до дії Комітет національного порятунку. Але ж і у Львові, як стало відомо, створено подібну організацію. Як це розуміти!»,

А. ІВАЩЕНКО.
Київська область.

ПІДМІНА ВЛАДИ, А НЕ ПІДМІНА ПОНЯТЬ

«УХВАЛА «ПРО ПОЛІТИЧНУ СИТУАЦІЮ НА ЛЬВІВЩИНІ І ЗАХИСТ ДЕМОКРАТІЇ».

Заслухавши доповідь голови обласної Ради та обговоривши питання «Про політичну ситуацію в Україні і захист демократії», Львівська обласна Рада народних депутатів ухвалила:

1. Схвалити ініціативу Крайової ради Народного руху України, демократичних партій, організацій і товариств, а також народних депутатів об'єднатися в Комітет громадянської згоди, зусилля якого спрямовані проти спроб внести розкол у демократичні організації і звести на манівці процес демократизації та духовного відродження.

2. Тимчасово надати голові Львівської обласної Ради народних депутатів, що є одночасно головою Комітету громадянської згоди, Вячеславу Чорноволу, право приймати рішення від імені обласної Ради при виняткових обставинах, що можуть призвести до дестабілізації обстановки, в тому числі при насильницьких діях щодо органів влади, демократичних рухів і організацій, введення військового стану чи підписання проти волі народу імперського Союзного договору.

...7. У випадку насильницького усунення керівництва обласної Ради громадянам області керуватися рекомендаціями Комітету громадянської згоди».

ЗАКОН ДЛЯ ВСІХ ЄДИНИЙ ТІЛЬКИ ТОДІ, КОЛИ МИ ВСІ ДО ЄДИНОГО ПРИЙДЕМО ДО ТАКОГО СПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ І НЕУХИЛЬНО БУДЕМО КЕРУВАТИСЯ ЦИМ, ДІСТАНЕМО ТВЕРДУ ГАРАНТІЮ ЗАХИСТУ НАШИХ ПРАВ ВІД БУДЬ-ЯКОГО СВАВІЛЛЯ.

ОСЬ ДОСЛІВНО наведені окремі пункти цієї ухвали Львівської обласної Ради, яка викликала в республіці велике занепокоєння. З приводу цього документа редакція попросила висловитись окремих народних депутатів та спеціалістів з державного права.

Народний депутат УРСР Михайло БАТІГ: «Уже минув місяць, як Вячеслав Чорновіл користується необмеженими правами, і нічого не сталося».

— У листопаді позачергова сесія Львівської обласної Ради розглянула питання про політичне становище в області. Позачерговість її пояснюється тією великою політичною напруженістю, яка склалася після арешту депутата Хмари. Я неодноразово у ті дні зустрічався з виборцями, розмовляв з представниками різних громадсько-політичних сил, які діють в області. З вуст багатьох наших лідерів радикальних громадсько-політичних організацій лунали заклики до страйків, інших масштабних акцій протесту — мітингів, голодування тощо. У тому сум'ятті різних підходів до того, що сталося, дуже важко було знайти якусь спільну основу для вироблення розумної, конструктивної лінії.

Обласна Рада так чи інакше мусила виробити свою позицію, свої підходи.

Буквально напередодні сесії було створено Комітет громадянської згоди, до складу якого увійшли лідери всіх наших нових організацій, і головою його було обрано Вячеслава Чорновіла.

Розмова на сесії була теж досить непростою, висловлювалися різні точки зору. Виступали на ній і представники нашої опозиції — депутати-комуністи. У нас опозиція має трохи інший статус, аніж у парламенті, — у Львові її представники завжди можуть підійти до мікрофона, щоб висловити свою думку. Для цього часом і голова, і члени президії ідуть на певні порушення регламенту, аби тільки не ущемлювати опозицію, як це робиться у стінах Верховної Ради.

У прийнятій ухвалі, яку в проекті постанови Верховної Ради пропонувалося скасувати, є чимало такого, проти чого, на мою думку, просто не можна заперечити. Вона логічно продовжує ухвали нашої Верховної Ради. Візьмемо хоча б такий пункт, як недопущення керівниками підприємств проведення мітингів, пікетів у робочий час. Є заклики до консолідації, до єдності, згуртування всіх демократичних сил, є й положення, спрямовані на департизацію виробництва, — у нас сьогодні діє дуже багато партій. І якщо кожна з них вимагатиме приміщення на підприємстві чи в навчальному закладі — пробачте, але не залишиться місця для роботи. Так от, я думаю, парламентська більшість підтримає рішення Львівської обласної Ради, щоб не давати приміщення для УРП, селянської, християнської партії. Але як тільки торкнуться інтересів комуністичної партії, то тут уже претензії, мовляв, зазіхання на права людини, Конституцію тощо.

Ми, я вважаю, були послідовними, заявивши усім партіям, щоб вони будували свою роботу за територіальним, а не за виробничим принципом.

Було прийнято ще одне рішення про проведення референдуму щодо ставлення до Союзного договору і до КПРС. На президії обласної Ради ми сперечалися — включати чи цей пункт у проект нашої ухвали і пішли шляхом прецеденту. Пригадуєте, у нас на сесії виникли питання про проведення референдуму в Криму, який теж був присвячений ставленню до Союзного договору. Тоді це Леоніда Макаровича не стримало і не викликало заперечень щодо ухвали Кримської обласної Ради. Навпаки, він висловився за проведення такого референдуму, незважаючи на те, що закону про всенародні обговорення на території України ще немає.

Я задоволений тим, що серед парламентської більшості взяла гору розумна, конструктивна позиція, про що заявив депутат Мороз. Домовились рішення Львівської обласної Ради повернути на перегляд і провести переговори між Президією Верховної Ради УРСР і керівництвом Львівської обласної Ради.

Безперечно, одне з найгостріших питань обласної сесії — це надання виняткових повноважень голові обласної Ради. Воно справді є порушенням існуючого закону, бо в такій ситуації голова формально має право навіть прийняти рішення про розпуск обласної Ради. Однак хочу нагадати: вже минуло більш місяця після нашої позачергової сесії, як В. Чорновіл користується цими необмеженими повноваженнями, і, як бачите, нічого страшного не сталося.

Народний депутат УРСР Андрій ПЕЧЕРОВ: «Ми не можемо допускати беззаконня».

— Перш за все, я хотів би сказати, що будь-яке рішення, якщо воно незаконне, повинно бути відмінене — хто б його не приймав, чиї б інтереси не захищав. Якщо ми намагаємось побудувати правову державу, не може бути і мови, щоб на рівні Верховної Ради допускали беззаконня. А у цьому випадку — це очевидно. Про що й свідчать і висновки відповідних комісій Верховної Ради. Я не хочу наводити перелік статей закону, яким суперечить цей документ, хочу лише сказати, що спроба створити органами влади на Львівщині якусь понадзаконну структуру управління, такі діяння ведуть не до злагоди, а викликають занепокоєння в людей. Я вважаю, що це або навмисно створено для зосилення авторитету існуючого органу, або навпаки, щоб спровокувати людей на захисні дії, якщо у Верховній Раді нашої республіки доведеться приймати рішення, що ущемлюють амбіції якихось кіл.

Я не бачу різниці між тими незаконними формуваннями, які створені в інших республіках, і тим, що в Львівській області, і тому вважаю, що це рішення повинно бути скасовано.

Вважаю також, що Верховна Рада вчинила правильно: для спокійного розв'язання цього питання вирішила надати можливість Львівській обласній Раді переглянути свою ухвалу на місці.

Мені хотілося б висловити побажання, щоб не сталося такого, як у випадку з народним депутатом Шлемком, якого за рішенням Івано-Франківської Ради було незаконно звільнено з роботи, і тільки після втручання Верховної Ради було відмінено незаконне рішення.

Це питання принципове. Гадаю, що переважна більшість народних депутатів, до яких би груп не належали, стоїть на тих позиціях, коли законність повинна відстоюватись і, в першу чергу, в залі засідань Верховної Ради.

Що ще хотілося б сказати? Вважаю, що коли ми визначаємо ставлення до того чи іншого акта, який приймається відповідним державним або громадським органом, ми повинні керуватися тільки одним — відповідністю його Конституції УРСР. Зрозуміло, життя диктує свої умови і виникає необхідність приймати якісь нові рішення, проте вони будуть виконаними тільки тоді, коли ми попередньо внесемо відповідні зміни до Конституції.

Повторюю, я категорично проти прийняття рішень, що суперечать діючій Конституції. Якщо ми від цього принципу відмовимося, ситуація в республіці вийде з-під контролю, і чим це закінчиться, важко навіть уявити.

Мене, відверто кажучи, дивує позиція частини народних депутатів, котрі весь час підкреслюють, що сповідують демократичні принципи, і в той же час підтримують диктаторські функції колеги-керівника. Тут або якась прикра помилка в розумінні суті демократії, або якісь далекоглядні наміри забезпечити собі додатковий антиконституційний засіб для того, щоб у майбутньому відстоювати свої незаконні рішення. Якщо робитимуться спроби усунути законну владу, не виконувати її рішення, а підтримувати незаконні акти, передавати функції від законної до незаконної влади — добра не буде.

Я впевнений, що і події в Прибалтиці — жахливе підтвердження того, що коли ми будемо йти шляхом беззаконня, не уникнути конфліктів, від яких недалеко і до людського горя. Цього ми не повинні допустити.

Коментар провідного наукового співробітника Інституту держави і права АН УРСР, доктора юридичних наук Гліба ЧАНГУЛІ:

— Всі перетворення, які сьогодні відбуваються у нашому суспільстві, служать одній основній меті — забезпечити права, інтереси людей. В ім'я цього ми почали велику роботу по перебудові, в ім'я цього удосконалюємо та приймаємо нові закони, змінюємо політичні структури суспільства, проводимо економічні перетворення, виходячи на шлях до ринкових відносин.

Але для того, щоб ці завдання могли бути вирішені, важливою умовою є забезпечення стабільності в суспільстві, якнайсуворіше дотримання законності. Наприклад, ринкові відносини неможливі без суворої регламентації, ринок абсолютно не терпить відхилень від норм і законів. Той підприємець, який зайнявся власною справою, повинен бути впевнений у завтрашньому дні, у захисті закону.

І ось сьогодні, коли нам, як ніколи, потрібні порядок і законність, часто стаємо свідками дуже неприємного явища, яке охрестили війною законів. Ми сподівались, що нашу республіку обмине ця гірка чаша — війни законів не буде. На жаль, не вийшло, такі факти з'явилися.

Одним з прикладів війни законів, нехтуванням правових актів, на мій погляд, і є те рішення, що прийняли на сесії Львівської обласної Ради народних депутатів. Я ознайомився з цією заявою, з рішенням обласної Ради і як юрист не можу не сказати гірких слів на адресу авторів документа, прийнятого 29 листопада минулого року.

(Закінчення на 6-й стор.).

— Економіка —

ВЕЛИКІ ГРОШІ — ВЕЛИКИЙ КЛОПІТ

На запитання кореспондента «Голосу України» щодо обміну купюр вартістю 100 та 50 карбованців відповідає перший заступник голови правління республіканського акціонерно-комерційного агропромбанку «Україна» Олександр КОВАЛЬ.

— Тож Український акціонерно-комерційний банк підтримує рішення уряду СРСР?

— Повністю.

— Чи ви не вважаєте, що Держбанк СРСР має радитись з банками суверенних республік щодо проведення подібних заходів?

— Поки що грошова одиниця в СРСР єдина. Тому широко радитись у даному випадку, мабуть, було недоцільно — можна було зірвати саму акцію. До речі, в обігу на території республіки — приблизно 7—8 мільярдів карбованців купюрами, що вилучаються. А в результаті необміняними залишаться десь зо 2—3 мільярди. Вони пропадуть, бо дехто просто побоїться прийти до виконкому й сказати, приміром: ось у мене є сто тисяч. Обміняйте, будь ласка.

— На Бесарабському ринку в Києві було щось на зразок страйку. Продавці цитрусових торгували не своїми продуктами, а сотенними купюрами. Кажуть, ціна їх упала до п'яти карбованців. А хіба ж доходи цих людей, хоча й не малі, — не трудові? Хоча вони й не мають київської прописки.

— Ті з них, хто був хитрішим, ще ввечері, коли оголосили по телебаченню про обмін, побігли на телеграф...

— То чому ж вони мають бути хитрими, щоб зберегти власні гроші? Це ж ще одне знущання з тих, в кого попри все ще залишилась якась комерційна жилка. Найхитрішими знову виявилися ті, хто приймав це «фіскальне» рішення. До речі, хто б це міг бути?

— Коло людей було дуже обмежене. На мою думку, Президент, Голова кабінету міністрів, міністр фінансів, голова Держбанку СРСР. Гадаю, що навіть працівники фабрики «Гознак» про акцію довідались нещодавно — адже друкування нових грошей тільки-но почалося. Ще, на мій погляд, не виключено, що «президентська команда» радилася про цей обмін з першими особами республік.

— До речі, радились-радились, а про студентів знову забули...

— Так. Вказівки щодо обміну грошей студентам надійшли лише 25 січня. Проте, якщо студент працює, йому, мабуть, пощастило: можна обміняти і у вузі, і на підприємстві.

— Що ж це за постанова Уряду, згідно з якою одним щастить, а іншим — ні?! От бабуся, що зберігала десь у панчосі тисячу «на смерть» (довіряла державі), ніколи не зрозуміє всіх цих фінансових вивертів та докінечно розгубиться. Старий чоловік вже помер від інфаркту на порозі банку.

— Для пенсіонерів строк обміну буде продовжено. А взагалі-то це не зовсім посинівськи...

— Чи можете ви, Олександре Марковичу, дати прогноз щодо подальшого розвитку ситуації — я маю на увазі купюри по 25 та 10 карбованців?

— Таке з ними може статися лише в тому разі, якщо буде прийнято рішення про повномасштабну грошову реформу. Простий обмін їх не мав би ніякого сенсу — надто багато паперу довелося б затратити заради мізерної вигоди.

— Коли ж будуть підбиті якісь підсумки?

— Всі дані матимемо десь у першій декаді лютого.

Коли я виходив з приміщення банку, здавалося, введено надзвичайний стан. Бо перепустку в мене перевіряли разів зо три, і в людей, яких не пустили всередину, були такі обличчя, наче вони загубили картки на хліб. Та ще врахуйте, що то були люди не з власними грошима — бухгалтери підприємств...

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

«СОВІСТЬ» З... ДО СОВІСТІ

УЖГОРОД. ...вано благодійн... хисту малозаб... мей «Совість» ... створення нал... льному директ... «Закарпатліс» ... зом із Закарпа... ційним «Лісба... ція виступила... фонду. Вони ... перші внески, ... була роздана ... Великоберезня... ну.

Однією з п... лик «Совісті» ... також рада о... речинського ... ту. Вона вне... 7350 карбован... них ку... ми... кож ро... іле... забезпечених ...

Надходять ... перші індивід... До громадсь... фонду зверну... добровільних ... виявили ба... участь у бла...

Мико...
власний ...
«Голосу Ук...

МИЛОСЕРД... «ВАЛЮТИ»

Ровенська ... селі, як відо... конве... зана... пляшка. Кол...

Засідання Президії Верховної Ради УРСР

Вчора відбулося чергове засідання Президії Верховної Ради Української РСР, на якому було обговорено питання про проведення всесоюзного референдуму, Звернення Кримської обласної Ради народних депутатів про відтворення Кримської Автономної Радянської Соціалістичної Республіки у складі Української РСР, про проект Регламенту Верховної Ради УРСР.

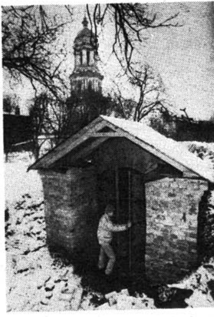
Члени Президії Верховної Ради УРСР обмінялися думками та прийняли рішення щодо внесення змін і доповнень до Цивільного процесуального кодексу УРСР, до деяких законодавчих актів УРСР з питань, що стосуються жінок, сім'ї та дитинства, про відповідальність за переробку і збут радіоактивнозабруднених продуктів харчування та іншої продукції. Були розглянуті пропозиції Голови Верховного Суду Української РСР щодо кандидатур для обрання суддів та обрання народних засідателів Верховного Суду Української РСР. Обговорено також питання про віднесення міста Очакова Миколаївської області до категорії міст обласного підпорядкування, про проект Закону Української РСР про основи соціальної захищеності інвалідів в Українській РСР, внесення деяких змін до Виправно-трудового кодексу УРСР.

На своєму засіданні Президія Верховної Ради УРСР розглянула питання про порядок денний та про Узгоджувально-редакційну комісію по висвітленню роботи третьої сесії Верховної Ради Української РСР.

Було також заслухано інформацію міністра фінансів УРСР О. Коваленка про обмін грошових купюр 50 і 100 карбованців у республіці.

Леонід САМОЙЛЕНКО.

— Пошуки —

ЗАГАДКИ ПІД ЛАВРОЮ

Про ходи, що буквально переплели підземелля Верхньої Лаври, спеціалісти здогадувалися давно. «Підказували» провали, що з'являлися на поверхні то в одному, то в іншому місці. Втім, крім припущень, ніхто не думав, що тут не менше захоплюючих загадок, аніж в історії Лаври взагалі.

Дослідження підземних споруд у Києво-Печерському історико-культурному заповіднику велися в основному на Ближніх та Дальніх печерах. Ці унікальні «кладові» історії релігії та культури, безумовно, вивчатимуться, допоки стоятиме Лавра. Та життя, як бачимо, підкидає несподіванки. Й тому в заповіднику два роки тому створено новий сектор — охорони, вивчення та музеїфікації підземних споруд. І як тут вважають, роботи під землею буде чимало.

Поки ж розчищаються ходи, ведеться ретельне наукове вивчення.

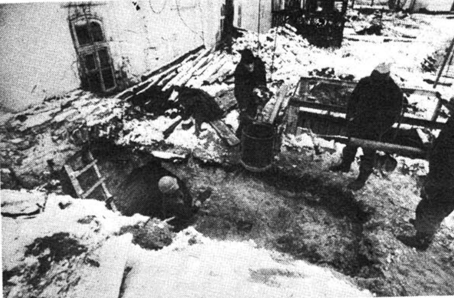
Попереднє припущення щодо їх походження таке. Очевидно, це погреби протяжної й досить-таки вигадливої форми. Всередині майстерно облицьовані цеглою, по боках — відгалуження-ніші. Деякі з них завершуються звуженими коридорами, якими може пройти тільки одна людина. Галереям приблизно 200 років.

У дворі корпусу соборних ченців № 4 особливо багато ходів, вони майже впритул прилягають один до одного. Кожен з ченців вищого рангу мав свою багатокімнатну келію, власний дворик, садок, різні господарські служби, в тому числі й індивідуальні погреби. Втім, чому погреби мають таку форму, чому вони звужуються, а деякі виводять й на поверхню? Ці питання ще чекають відповіді.

Друга група підземної системи з'єднувала всі основні будівлі монастиря. Галерей тут багато. Окремі з них забудовані, тож відомі поки лише на кресленнях. Поле для фантазії тут велике. Так, один з ходів проліг від Троїцької надвратної церкви в бік старого арсеналу, на місці якого до 1712 року існував жіночий Вознесенський монастир. Його ігуменею була мати Мазепи — Марія...

Ретельне дослідження цих пам'яток історії обіцяє прояснити в майбутньому невідомі раніше аспекти життя Києво-Печерського монастиря.

Людмила КОРОЛЬ.

На знімках: на Верхньому дворі Лаври ведеться розчищення ходів.

Фото Сергія П'ЯТЕРИКОВА.

— Відомчо...

ДІТИ, КУДИ...

Одеська міськрада прийняла рішення «Про експлуатацію відомчих дошкільних закладів». У місті понад 300 ясел-садків, малеча забезпечена ними, якщо виходити з норм, десь на три чверті. Але одні з них задихаються від перенаселення, в інших — чимало вільних місць. Перші — державні, другі — відомчі, їх майже на два десятки більше. Деякі підприємства вирішили через дитсадки поліпшити свої фінансові справи: виставляли батькам рахунки — по 700—1000 ... дитині! От с... прийняла загад... нині ніхто не... за утримання... більшу, ніж в... жавними роз... навіть батьки... го разу не в... прохідної п... опікою якого... садок. Міс... відділам нар... дано право ... 20 відсотків ... дитсадках ді...

РІЗДВЯНА ЗІРКА

Прародителем українського музичного театру ще з XVII століття був народний ляльковий театр — вертеп. Його вистави відбувалися у скриньці, яка мала вигляд двоповерхового будиночка. Ляльки пересувалися на дротиках, а діалог вів актор-вертепник. На верхньому поверсі йшли п'єси на біблійні сюжети, на нижньому — світські або народнопобутові.

А що сьогодні являє собою український вертеп? Про це чи не вперше довідалися сотні донеччан, які побували на виставах самодіяльної трупи Тернопільського комбайнового заводу, що гостювала і виступала на донецькій землі. Акторів-аматорів тепло зустрічали в трудових колективах, школах, садках, дитячій лікарні міста. Виступали вони й просто неба — на бульварі, біля пам'ятника Пушкіну, на площі Рад.

Щоправда, не було в цих виставах ляльок. Ящик-будиночок стояв край сцени як традиційний атрибут вертепу, як данина сценічній спадкоємності. Дійство ж вели самодіяльні актори. І робили це, повірте, талановито. Тож велике спасибі за свято тернопільським комбайнобудівникам П. Косіву, І. Новацькому, І. Стайку, О. Соняку, ... лех та їх ... дарували до... національно... — тиждень ... тепу!

— Роде н...

Напередо... тей додому ... розмову з ... ків трупи, ... том Терно... ди Олекса...

— Олек... жучи, коле... Донеччину ... хідних обл... тут спри... значно. Де... ляє, що то... рівці» пр... ною агітац... лізувати об... національн...

— Звич... лики легш... вано, в ... свою пра... «бандерівс... Народився... Сніжному. ... батьки, д... не «східня... Я — укр... колеги ... люблю рі... род, його... ну. Культ... ходами м... нального ...

...ГРОШІ — КЛОПІТ

...має ради- ...суверенних ...проведення

...грошова ...єдина. То- ...ись у дано- ...буть, було ...жна було ...цію. До ре- ...иторії рес- ...лизно 7—8 ...анців купу- ...ються. А в ...янами за- ...2—3 міль- ...адуть, бо ...оїться прий- ...й сказати, ...мене є сто ..., будь лас-

...ському рин- ...щось на ... Продавці ...вали не сво- ...а сотенни- ...ажуть, ціна ...карбован- ...оходи цих ...малі, — ...вони й не ...прописки. ...то був хит- ...і, коли ого- ...ченню про ...телеграф... ...вони мають

бути хитрими, щоб зберегти власні гроші? Це ж ще одне знущання з тих, в кого попри все ще залишилась якась комерційна жилка. Найхитрішими знову виявилися ті, хто приймав це «фіскальне» рішення. До речі, хто б це міг бути?

— Коло людей було дуже обмежене. На мою думку, Президент, Голова кабінету міністрів, міністр фінансів, голова Держбанку СРСР. Гадаю, що навіть працівники фабрики «Гознак» про акцію довідались нещодавно — адже друкування нових грошей тільки-но почалося. Ще, на мій погляд, не виключено, що «президентська команда» радилася про цей обмін з першими особами республік.

— До речі, радились-радились, а про студентів знову забули...

— Так. Вказівки щодо обміну грошей студентам надійшли лише 25 січня. Проте, якщо студент працює, йому, мабуть, пощастило: можна обміняти і у вузі, і на підприємстві.

— Що ж це за постанова Уряду, згідно з якою одним щастить, а іншим — ні?! От бабуся, що зберігала десь у панчосі тисячу «на смерть» (довіряла державі), ніколи не зрозуміє всіх цих фінансових вивертів та докінечно розгубиться. Старий чоловік вже помер від інфаркту на порозі банку.

— Для пенсіонерів строк обміну буде продовжено. А взагалі-то це не зовсім посинівськи...

— Чи можете ви, Олександре Марковичу, дати прогноз щодо подальшого розвитку ситуації — я маю на увазі купюри по 25 та 10 карбованців?

— Таке з ними може статися лише в тому разі, якщо буде прийнято рішення про повномасштабну грошову реформу. Простий обмін їх не мав би ніякого сенсу — надто багато паперу доведеться б затратити заради мізерної вигоди.

— Коли ж будуть підбиті якісь підсумки?

— Всі дані матимемо десь у першій декаді лютого.

Коли я виходив з приміщення банку, здавалося, введено надзвичайний стан. Бо перепустку в мене перевіряли разів зо три, і в людей, яких не пустили всередину, були такі обличчя, наче вони загубили картки на хліб. Та це враховуйте, що то були люди не з власними грошима — бухгалтери підприємств...

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Новини з усієї України

«СОВІСТЬ» ЗАКЛИКАЄ ДО СОВІСТІ

УЖГОРОД. Тут організовано благодійний фонд захисту малозабезпечених сімей «Совість». Ідея його створення належить генеральному директору асоціації «Закарпатліс» І. Герцу. Разом із Закарпатським комерційним «Лісбанком» асоціація виступила засновником фонду. Вони й переказали перші внески, частина яких була роздана жителям сіл Великоберезнянського району.

Однією з перших на заклик «Совісті» відгукнулася також рада орендаторів Перечинського лісохімкомбінату. Вона внесла в копилку 7350 карбованців, забезпечених ку... ми. Ці к... ч також ро... ділено сер... мало-забезпечених сімей.

Надходять до «Совісті» перші індивідуальні внески. До громадського комітету фонду звернулося й багато добровільних помічників, які виявили бажання взяти участь у благородній справі.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

МИЛОСЕРДЯ ПРОТИ «ВАЛЮТИ»

Ровенська область. На селі, я... відомо, в обіг... своя конве... ана «валю... — пляшка. Коли треба, скажімо, город зорати чи сіно привезти, жодна сума в карбованцях не допоможе. Давай «валюту».

І ось у селищі Смига, що в Дубенському районі, кілька літніх чоловіків вирішили порушити цю традицію. Вони організували кооператив «Ветеран». Щось треба полагодити, завезти палива чи навіть фотографію зробити — гроші в касу.

А у пенсіонера М. Братійчука, пресвітера місцевої общини євангельських християн-баптистів — робота особлива. Добрим словом він ще й надію подасть, душу зігріє.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».

ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ ЗАРЯДІВ

ВІННИЦЯ. Десятитисячним тиражем вийшов перший номер тижневика «Південний Буг». Це орган обласної організації Спілки журналістів. Тут вміщено роздуми письменника А. Бортняка про майбутнє української мови, є гумор, багато ділових порад та реклами. Крім того, газета має... лікувальні властивості, бо «заряджена» екстрасенсами з центру народної медицини «Атлант».

Валерій ЛАЗАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

ПЕРЕВІРИТИ — ...

Повертаючись до надрукова...

Пригадуєте, шановні читачі, замітку «Незручно...» («Голос України» за 5 січня ц. р.) про перевірку депутатською комісією Київської міськради столичного універсаму № 10 «Печерський». 27—28 грудня минулого року — це пік нагромадження дефіцитів: кінець кварталу, року...

Чого тільки не знайшли тоді депутати В. Рощин та О. Подольський разом з журналістами у прихованому від покупців з вулиці «розі достатку»: і вітчизняні цукерки, і австрійська карамель, і м'ясо, і різні ковбаси, про які можна тільки мріяти, і каву. А до цієї «закуски» та ще й повний набір для «горілчаних розваг»: лікери, коньяки, горілка.

Директор універсаму Л. Бережна (вона ж Л. Громницька), кажуть, викликала «Швидку допомогу». Погодьтеся, було від чого схопитися за серце.

Та зовсім погано Лідії Андріївні не стало. Оговтавшись від депутатського передноворічного «подарунка», вона згадала, мабуть, древню істину: найкраща оборона — напад. І... подала на депутатів позов до Печерського райнарс... образа і накл... 2 січня ц. р. ... «Вважаю, що... кого О. І. та... які образили ... сюдили про ... цькі вигадки, ... злочину, то... статтею 27 К... шу порушити ... за ознаками ... бачених стат... тина 1, 126 ... кодексу... і п... кримінальної ... сті».

Печерський... єва відреаг... О. Подольсь... вже прийшов... до суду за н... мотивація ві...

Коментува... редньо не хо... депутати сп... жінку, то су... встановить і... лише, акцент... тому, що «х... ки був», — ... забита дефі... універсаму ... лезні черги ... валися жал... Тож і хочеть... дію Андріївн... ці люди, від ...

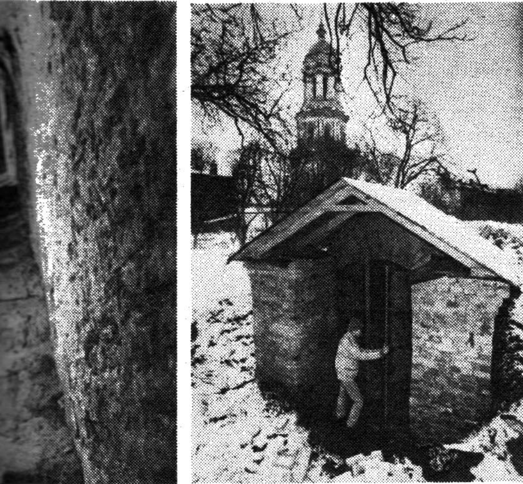
Відомчості — зась!

ДІТИ, КУДИ ВАС ПОДІТИ

Одеська міськрада прийняла рішення «Про експлуатацію відомчих дошкільних закладів». У місті понад 300 ясел-садків, малеча забезпечена ними, якщо виходити з норм, десь на три чверті. Але одні з них задихаються від перенаселення, в інших — чимало вільних місць. Перші — державні, другі — відомчі, їх майже на два десятки більше. Деякі підприємства вирішили через дитсадки поліпшити свої фінансові справи: виставляли батькам рахунки — по 700—1000 карбованців. З дитини! От сесія міськради й прийняла згадане рішення. Віднині ніхто не має права брати за утримання дитини платню більшу, ніж передбачено державними розцінками. Хоч би навіть батьки тих дітей жодного разу не переступили поріг прохідної підприємства, під опікою якого знаходиться дитсадок. Міському, районним відділам народної освіти надано право заповнювати до 20 відсотків місць у відомчих дитсадках дітьми, що мешкають неподалік. А якщо хтось захоче швиденько перепрофілювати «зайві» ясла-садки під якісь контори чи комори, — мусять знати, що це не дозволено. Якщо ж трудовий колектив не в змозі утримувати садок чи скупиться витратитися — вихід теж підказано: передай райвиконкому.

Отже, у дитячій сфері відомчість подолано. Можливо, візьмемось і за «дорослі» сфери?

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

...ВРОЮ

...ладові» історії ...тури, безумов- ...ся, допоки сто- ... життя, як ба- ... несподіванки. ...днику два ро- ...но новий сек- ..., вивчення та ...дземних спо- ...важають, робо- ... буде чимало.

...щаються ходи, ...не наукове ви-

...пущення що- ...ння таке. Оче-видно, це погреби протяжної й досить-таки вигадливої форми. Всередині майстерно облицьовані цеглою, по боках — відгалуження-ніші. Деякі з них завершуються звуженими коридорами, якими може пройти тільки одна людина. Галереям приблизно 200 років.

У дворі корпусу соборних ченців № 4 особливо багато ходів, вони майже впритул прилягають один до одного. Кожен з ченців вищого рангу мав свою багатокімнатну келію, власний дворик, садок, різні господарські служби, в тому числі й індивідуальні погреби. Втім, чому погреби мають таку форму, чому вони звужуються, а деякі виводять й на поверхню? Ці питання ще чекають відповіді.

Друга група підземної системи з'єднувала всі основні будівлі монастиря. Галерей тут багато. Окремі з них забудовані, тож відомі поки лише на кресленнях. Поле для фантазії тут велике. Так, один з ходів проліг від Троїцької надвратної церкви в бік старого арсеналу, на місці якого до 1712 року існував жіночий Вознесенський монастир. Його ігуменею була мати Мазепи — Марія...

Ретельне дослідження цих пам'яток історії обіцяє прояснити в майбутньому невідомі раніше аспекти життя Києво-Печерського монастиря.

Людмила КОРОЛЬ.

На знімках: на Верхньому дворі Лаври ведеться розчищення ходів.

Фото Сергія П'ЯТЕРИКОВА.

РІЗДВЯНА ЗІРКА БІЛЯ ТЕРИКОНУ

Роде наш красний!

Прародителем українського музичного театру ще з XVII століття був народний ляльковий театр — вертеп. Його вистави відбувалися у скриньці, яка мала вигляд двоповерхового будиночка. Ляльки пересувалися на дротиках, а діалог вів актор-вертепник. На верхньому поверсі йшли п'єси на біблійні сюжети, на нижньому — світські або народнопобутові.

А що сьогодні являє собою український вертеп? Про це чи не вперше довідалися сотні донеччан, які побували на виставах самодіяльної трупи Тернопільського комбайнового заводу, що гостювала і виступала на донецькій землі. Акторів-аматорів тепло зустрічали в трудових колективах, школах, садках, дитячій лікарні міста. Виступали вони й просто неба — на бульварі, біля пам'ятника Пушкіну, на площі Рад.

Щоправда, не було в цих виставах ляльок. Ящик-будиночок стояв край сцени як традиційний атрибут вертепу, як данина сценічній спадкоємності. Дійство ж вели самодіяльні актори. І робили це, повірте, талановито. Тож велике спасибі за свято тернопільським комбайнобудівникам П. Косіву, І. Новацькому, І. Стайку, О. Соняку, Л. Мирон, О. Пелех та їх друзям. Вони подарували донеччанам тиждень національного відродження — тиждень українського вертепу!

Напередодні від'їзду гостей додому я мав коротеньку розмову з одним із керівників трупи, народним депутатом Тернопільської міськради Олександром Соняком.

— Олександре, правду кажучи, колективні приїзди на Донеччину представників західних областей республіки тут сприймаються неоднозначно. Дехто навіть заявляє, що то, мовляв, «бандерівці» приїхали з політичною агітацією. Щоб дестабілізувати обстановку у багатонаціональному краї.

— Звичайно, чіпляти ярлики легше, ніж аргументовано, в дискусії довести свою правоту. Ну, який «бандерівець», скажімо, я? Народився на Донеччині, в Сніжному. Тут живуть мої батьки, друзі. Розумієте, я не «східняк» і не «західняк». Я — українець. Як і мої колеги по самодіяльності, люблю рідну землю, свій народ, його духовну спадщину. Культурологічними заходами ми прагнемо національного відродження України з її невід'ємною територіальною і духовною частиною — Донеччиною.

— Завдяки чому став можливим ваш приїзд у Донецьк?

— Щоб заспокоїти занадто «пильних» своїх земляків скажу відразу: ніякі ми не «емісари» і ніхто нас для «підривної» діяльності не засилав. А приїхали на запрошення міськради. Тут відбулася тепла зустріч з колегами — депутатами з Донецька. До речі, разом з нами повернулася додому група донецьких школярів, яка була запрошена на різдвяні свята на Тернопільщині. Отож, як бачите, взаємини налагоджуються.

— Повернемося до вертепу...

— Із задоволенням, тим паче, що і український вертеп сьогодні повертається з глибини віків. А це значить, що традиції народні ще живі, незважаючи на рясні будяки бездуховності, зерна відродження знаходять родючий грунт. У цьому переконався й тут, на Донеччині, під час виступів, відвертих, щирих розмов. Я впевнений; бути українському народному театру на рідній землі, звучати українському слову в шахтарськім краї!

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

За чутками...

Чому не с...

У ніч з п'ятниці на суботу мій домашній телефон не вщухав. Останній дзвінок пролунав о 7-й годині ранку. Втім, усі наші ємкості вже були заповнені водою і тому, подякувавши добродію, до речі, незнайомому, я пішла поспати хоч годинку. А вдень усе продовжилося. Тільки ширше, докладніше — з обговоренням, емоціями: «Чули? Набрали води? Аварія ж на Чорнобильській АЕС!».

Як виявилося, майже все місто вночі націджувало воду й заливало її у ванни, відра, каструлі тощо. Хоч йшла вже реальна інформація по місцевому радіо, телебаченню, водний ажіотаж не влягався.

Щоправда, особливої віри в екстремальність ситуації не було, та все ж води і я припасла. Занадто вже умовляли по телефону зробити це.

І ось учора зранку телефоную до науково-виробничого об'єднанн... **В. ФЕДУНОВ...** женер відділу... зв'язків та ін... не, готовий д...

— У вихід... удома й мені... вовижна річ ... лідити б їх ... ному разі, мо... рибалки піш... значно прозаї... льтаті відлиг... Прип'яті пі... почав нагром... руслі. Виника... йому води й ... регів, які, як ... нені певною ... Щоб змита в... в річку, вирі... бити лід, то... русло. З ціє... ристано авіа... засоби. Робот... довж кількох... тижня. Продо... пер. Небезпе...

Обличчя злочинності

Д...

Для повноти щастя їм не вистачало золотих сережок. А тому поклали до сумочки аерозольний балончик із сльозоточивим газом й опівночі вийшли на вулицю. У місті було по-нічному порожньо.

Людмила й Мирослава запалили цигарки — дим створював хоч якусь ілюзію тепла. І раптом з-за будинку вийшла жінка. У світлі ліхтаря помітили на ній гарні сережки й персні на пальцях. Наблизилися впритул — і в обличчя власниці сережок та перснів ударив струмінь газу.

Нападниці сподівалися, що їхня жертва враз упаде й золоті речі безборонно можна буде знят... чала активн... Злочинниці ... режку витяг... другу вирвал... персні часу ... ся — на кри... ся люди.

Втекли гра... леко. Міліці... на автобусні...

Колись ми... що Анну Ка... на рейки ... А що приве... судних віс... дівчат?

Людми...

Рівне.

Мал. Серг...

…Новини з усієї України

…КЛИКАЄ

…ут організо… …й фонд за… …безпечених сі… Ідея його …жить генера… …у асоціації … Герцу. Ра… …ським комер… …ком» асоціа… …засновником … переказали …астина яких …ителям сіл …ського райо…

…ощих на зак… …відгукнулася …ндаторів Пе… …охімкомбіна… …а в копилку …в, забезпече… …ці к…ч та… …о сер…ало… …мей. …о «Совісті» …льні внески. …о комітету …ся й багато …мічників, які …ання взяти …одній справі. … ГОРВАТ, …респондент …їни».

мо, город зорати чи сіно привезти, жодна сума в карбованцях не допоможе. Давай «валюту».

І ось у селищі Смига, що в Дубенському районі, кілька літніх чоловіків вирішили порушити цю традицію. Вони організували кооператив «Ветеран». Щось треба полагодити, завезти палива чи навіть фотографію зробити — гроші в касу.

А у пенсіонера М. Братійчука, пресвітера місцевої общини євангельських християн-баптистів — робота особлива. Добрим словом він ще й надію подасть, душу зігріє.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».

ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ ЗАРЯДІВ

ВІННИЦЯ. Десятитисячним тиражем вийшов перший номер тижневика «Південний Буг». Це орган обласної організації Спілки журналістів. Тут вміщено роздуми письменника А. Бортняка про майбутнє української мови, є гумор, багато ділових порад та реклами. Крім того, газета має… лікувальні властивості, бо «заряджена» екстрасенсами з центру народної медицини «Атлант».

Валерій ЛАЗАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

…ПРОТИ

…ласть. На … в обігу своя … «валю… — …треба, скажі…

…і — зась!

…ВАС ПОДІТИ

…рбованців. З …я міськради й … рішення. Від…е права брати …итини платню …едбачено дер…ками. Хоч би … дітей жодно…ступили поріг …риємства, під …находиться дит…му, районним …ної освіти на…овнювати до …ць у відомчих …и, що мешка…

ють неподалік. А якщо хтось захоче швиденько перепрофілювати «зайві» ясла-садки під якісь контори чи комори, — мусять знати, що це не дозволено. Якщо ж трудовий колектив не в змозі утримувати садок чи скупиться витратитися — вихід теж підказано: передай райвиконкому.

Отже, у дитячій сфері відомість поділано. Можливо, візьмемось і за «дорослі» сфери?

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

…БІЛЯ ТЕРИКОНУ

…красний!

…Мирон, О. Пе…м. Вони по…ланам тиждень … відродження …аїнського вер…

…від'їзду гос…ав коротеньку …м із керівни…дним депута…міськра…и Соняком.

…е, **правду ка…ні приїзди на…ставників за… … республікн…ться неодно… навіть заяв…вляв, «банде…я з політич… Щоб дестабі…овку у багато…краї.**

…чіпляти яр…к аргументо…усії довести … Ну, який … скажімо, я? … Донеччині, в … живуть мої … Розумієте, я … «західняк». …ь. Як і мої …модіяльності, …млю, свій на…овну спадщи…ргічними за…агнемо націо…дження Ук…

раїни з її невід'ємною територіальною і духовною частиною — Донеччиною.

— Завдяки чому став можливим ваш приїзд у Донецьк?

— Щоб заспокоїти занадто «пильних» своїх земляків скажу відразу: ніякі ми не «емісари» і ніхто нас для «підривної» діяльності не засилав. А приїхали на запрошення міськради. Тут відбулася тепла зустріч з колегами — депутатами з Донецька. До речі, разом з нами повернулася додому група донецьких школярів, яка була запрошена на різдвяні свята на Тернопільщині. Отож, як бачите, взаємини налагоджуються.

— Повернемося до вертепу…

— Із задоволенням, тим паче, що і український вертеп сьогодні повертається з глибини віків. А це значить, що традиції народні ще живі, незважаючи на рясні будяки бездуховності, зерна відродження знаходять родючий грунт. У цьому переконався й тут, на Донеччині, під час виступів, відвертих, щирих розмов. Я впевнений; бути українському народному театру на рідній землі, звучати українському слову в шахтарськім краї!

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

ПЕРЕВІРИТИ — ЗНАЧИТЬ ОБРАЗИТИ?

Повертаючись до надрукованого

Пригадуєте, шановні читачі, замітку «Незручно…» («Голос України» за 5 січня ц. р.) про перевірку депутатською комісією Київської міськради столичного універсаму № 10 «Печерський». 27—28 грудня минулого року — це пік нагромадження дефіцитів: кінець кварталу, року…

Чого тільки не знайшли тоді депутати В. Рощин та О. Подольський разом з журналістами у прихованому від покупців з вулиці «розі достатку»: і вітчизняні цукерки, і австрійська карамель, і м'ясо, і різні ковбаси, про які можна тільки мріяти, і каву. А до цієї «закуски» та ще й повний набір для «горілчаних розваг»: лікери, коньяки, горілка.

Директор універсаму Л. Бережна (вона ж Л. Громницька), кажуть, викликала «Швидку допомогу». Подейтеся, було від чого схопитися за серце.

Та зовсім погано Лідії Андріївні не стало. Оговтавшись від депутатського передноворічного «подарунка», вона згадала, мабуть, древню істину: найкраща оборона — напад. І… подала на депутатів позов до Печерського райнарсуду. Привід — образа і наклеп. У заяві від 2 січня ц. р. так і сказано: «Вважаю, що дії Подольського О. І. та Рощина В. К., які образили мене і розповсюдили про мене наклепницькі вигадки, мають ознаки злочину, тому, керуючись статтею 27 КПК УРСР, прошу порушити… карну справу за ознаками злочинів, передбачених статтями 125, частина 1, 126 Кримінального кодексу… і притягнути їх до кримінальної відповідальності».

Печерський райнарсуд Києва відреагував миттєво. О. Подольському 20 січня вже прийшов лист і виклик до суду за номером Д-1. І мотивація відповідна.

Коментувати справу попередньо не хотілося б. Якщо депутати справді образили жінку, то суд, сподіваємося, встановить істину. Хочеться лише, акцентувати увагу на тому, що «хлопчик усе-таки був», — підсобка була забита дефіцитами, а біля універсаму вирували довжелезні черги киян, яким діставалися жалюгідні крихти. Тож і хочеться запитати Лідію Андріївну: а що як усі ці люди, від яких приховали товари, візьмуть та й напишуть заяви до суду? З аналогічною мотивацією, бо хіба приховування товарів, добування їх у таких умовах, як наші, — це не образа людської гідності з боку торговельних працівників? А з народом, якому, врешті-решт, терпець урветься, «тягатися» буде важко.

Слід, на мою думку, зважити й на слова О. Подольського, який передав мені свій виклик до суду: «У нас є список тих організацій, яких «спецобслуговують» у цьому універсамі. Він такий, як ото в пісні співається, «все схвачено, за все заплачено»…

Дуже не хотілося б, щоб така поспішна запопадливість Печерського райнарсуду пояснювалася не наявністю в тому списку…

Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Київ.

Мал. Богдана ЖОЛДАКА.

За чутками і насправді

Чому не спали кияни

У ніч з п'ятниці на суботу мій домашній телефон не вщухав. Останній дзвінок пролунав о 7-й годині ранку. Втім, усі наші ємкості вже були заповнені водою і тому, подякувавши доброзичливцю, до речі, незнайомому, я пішла поспати хоч годинку. А вдень усе продовжилося. Тільки ширше, докладніше — з обговоренням, емоціями: «Чули? Набрали води? Аварія ж на Чорнобильській АЕС!».

Як виявилося, майже все місто вночі націджувало воду й заливало її у ванни, відра, каструлі тощо. Хоч йшла вже реальна інформація по місцевому радіо, телебаченню, водний ажіотаж не влягався.

Щоправда, особливої віри в екстремальність ситуації не було, та все ж води і я припасла. Занадто вже умовляли по телефону зробити це.

І ось учора зранку телефоную до науково-виробничого об'єднання «Прип'ять». **В. ФЕДУНОВ,** провідний інженер відділу міжнародних зв'язків та інформації, власне, готовий до відповіді:

— У вихідні я теж був удома й мені дзвонили. Дивовижна річ — чутки. Дослідити б їх природу. В даному разі, може, від якогось рибалки пішло… Адже все значно прозаїчніше. У результаті відлиги з верхів'їв Прип'яті пішов льодостав і почав нагромаджуватися в її руслі. Виникла загроза підйому води й затоплення берегів, які, як відомо, забруднені певною дозою радіації. Щоб змита вода не рушила в річку, вирішено було розбити лід, тобто розчистити русло. З цією метою використано авіацію та наземні засоби. Роботи велися упродовж кількох днів минулого тижня. Продовжуються й тепер. Небезпеку затоплення берегів було ліквідовано одразу ж.

Якщо ж сказати поточніше, то це один з моментів планомірної роботи по догляду за руслом Прип'яті. Вона ведеться постійно. Тепер готуємося до весняного паводку з тим, щоб не допустити підвищення контрольного рівня води, нагромадження крижин. На мою думку, паніка виникла, як то мовиться, на рівному місці. Причин для неї не було.

І все ж дискомфорт від такої заспокійливої інформації залишився. Чутки мають свою природу — вони зринають від непоінформованості, від страху за своє життя. Чорнобильське лихо висить над нами всіма. То хіба не легше заздалегідь таки оповіщати киян про ті чи інші роботи, випереджати чутки й припущення? Спокійніше було б всім.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

ПОГОДА

29—30 січня у республіці передбачається часом сніг, слабка хуртовина, вітер північно-східний, 7—12 метрів на секунду. Температура вдень 1—8 градусів морозу.

У Києві та області сьогодні часом сніг, слабка хуртовина, вітер північно-східний, 7—12 метрів на секунду. Температура повітря 2—7 градусів морозу.

Обличчя злочинності

ДІВИЦІ-РОЗБІЙНИЦІ

Для повноти щастя їм не вистачало золотих сережок. А тому поклали до сумочки аерозольний балончик із сльозоточивим газом й опівночі вийшли на вулицю. У місті було по-нічному порожньо.

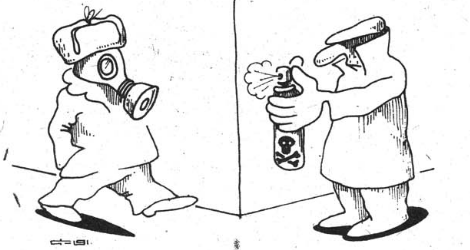
Людмила й Мирослава запалили цигарки — дим створював хоч якусь ілюзію тепла. І раптом з-за будинку вийшла жінка. У світлі ліхтаря помітили на ній гарні сережки й персні на пальцях. Наблизилися впритул — і в обличчя власниці сережок та перснів ударив струмінь газу.

Нападниці сподівалися, що їхня жертва враз упаде й золоті речі безборонно можна буде зняти. Та жінка почала активно відбиватися. Злочинниці все ж одну сережку витягли з вуха, а другу вирвали з живим. На персні часу вже не лишалося — на крик могли збігтися люди.

Втекли грабіжниці недалеко. Міліція затримала їх на автобусній зупинці.

Колись ми вчили в школі, що Анну Кареніну привели на рейки соціальні умови. А що привело на лаву підсудних цих вісімнадцятирічних дівчат?

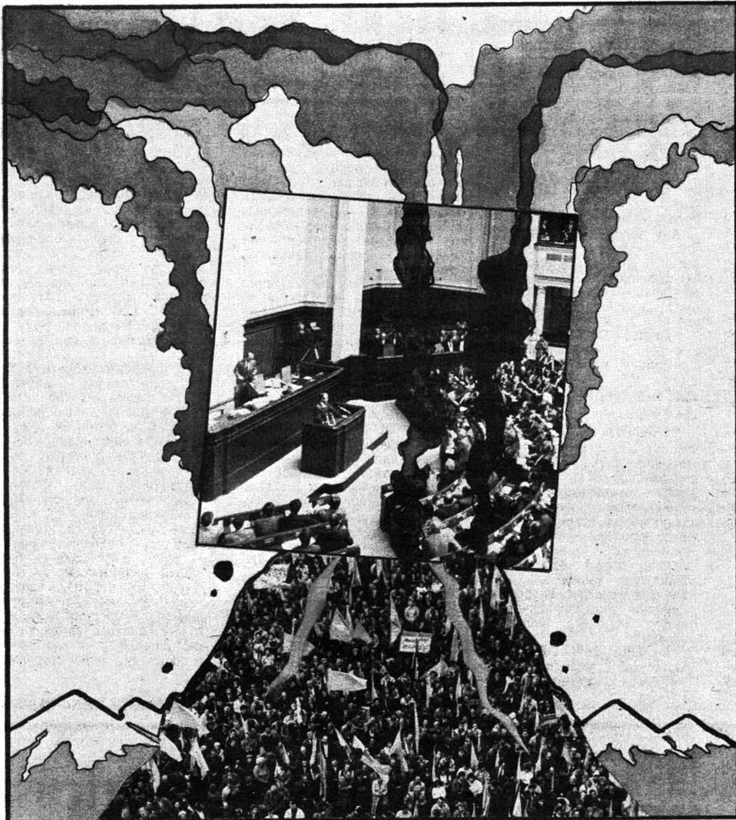
Людмила ДЕНДЮК,
журналіст.
Рівне.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

ПІДМІНА ВЛАДИ,
А НЕ ПІДМІНА ПОНЯТЬ

(Закінчення. Початок на 3-й стор.).

По-перше, я бачу грубе порушення загальних положень Конституції республіки, які проголошують, що в нашій країні влада належить тільки Радам народних депутатів. Народні обранці області наголошують на лозунгу «Вся влада — Радам», однак тут же і перекреслюють його, бо передбачають можливу передачу влади спеціальному комітетові. Наше законодавство таких комітетів не передбачає, і тому їх поява — неправомірна. Мало того, у нас є законодавчі акти про оголошення надзвичайного стану. Це право належить тільки Президенту СРСР, згідно з пунктом 14 Конституції СРСР і відповідних положень Конституції нашої республіки. І 3 квітня 1990 року був прийнятий Верховною Радою СРСР, а оскільки немає республіканського закону, і у нас діє Закон про правовий режим надзвичайного стану. У ньому сказано, що надзвичайний стан на території союзної, автономної республіки, в окремих місцевостях, що входять до складу однієї з республік, оголошується Верховною Радою, відповідною Верховною Радою союзної, автономної республіки зі сповіщенням про це Верховній Раді СРСР, Президента, а також Верховної Ради союзної республіки.

Таким чином, Львівська обласна Рада взяла на себе прерогативи Верховної Ради республіки, а це, зрозуміло, недопустимо. Мене тривожать положення, які пов'язані з департизацією — у першу чергу, тому, що в них порушуються права людини, що ніяк не сумісно з заявою про демократичні принципи їхньої діяльності.

Ось, наприклад, в статті 4 наголошується на забороні надання приміщень на підприємствах і установах партійним організаціям. Це теж суперечить діючому законодавству. По-перше, у нас є закон про громадські організації, який дає право державним органам допомагати різним громадським організаціям, у тому числі й партіям. І право участі у партійному житті (сьогодні на Україні дві партії зареєстровано, дві — готуються до цього, дев'ять на черзі в Міністерстві юстиції) — і всі ці партії мають рівне право на допомогу. І комуністична партія, як і якась інша, не може вимагати, щоб їй надавали спеціальне приміщення. Але, якщо підприємства вважають за необхідне, вони можуть це зробити. В іншому випадку це буде порушенням і права власності, і права громадянина. Якщо та чи інша партія претендує на приміщення, треба підписувати угоду про оренду — хоча підприємство може його віддати й безплатно — це право господаря. І ніяка влада не може втручатися в права власника.

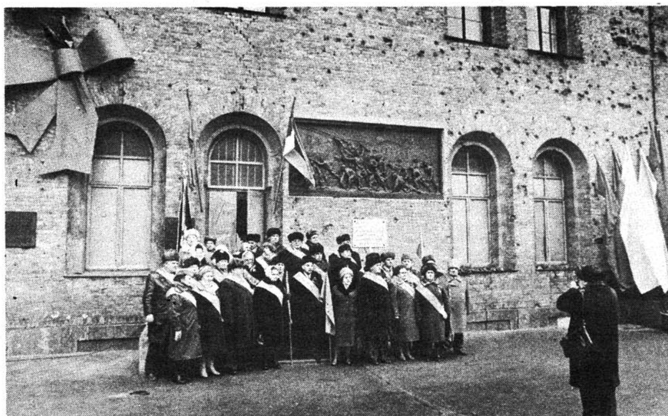
Особливо грубі порушення в ухвалі Львівської обласної Ради допущені в статті 6, яка дає право на проведення референдуму на території області. Що й казати — ми довго тягли з прийняттям закону про всенародні обговорення, видно, старій командно-адміністративній системі референдуми не були потрібні. Зараз, як відомо, є такий закон у Союзі, на черзі — прийняття подібного акта на території нашої республіки. І рішення обласної Ради не викликало б особливої тривоги, якби це не було перебиранням на себе функцій Верховної Ради. Думку людей треба знати — не тільки в області, а й місті, селі, але кожна Рада згідно закону повинна займатися тільки питаннями, що належать її компетенції. Мабуть, якби була вчасно з'ясована думка жителів Вінниці, не сталося б тієї боротьби навколо органного залу в приміщенні собору. Але тут обласна Рада виносить питання, яке поза її компетенцією, тобто проведення референдуму щодо питання про партію. Справа у тому, що референдуми щодо компартій недопустимі, бо це порушення конституційного права людини. Створювати партію, брати участь у її житті — право, що витікає з Декларації про права людини, з міжнародного пакту про політичні права. Воно закріплене в нашій Конституції як одне з найдемократичніших. І тільки самі члени асоціації, тієї чи іншої організації вирішують — створити їм цю партію чи ні, перебувати в ній чи ні. Партія, що у законному порядку зареєстрована органами влади, є реалізацією права людини, і ніякі референдуми по цьому питанню проводитися не можуть.

Ось такі різні думки й оцінки одного і того ж документа. Що ж, тепер слово за депутатами Львівської обласної Ради, на перегляд якої повернуто це рішення Верховною Радою УРСР.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Фотоколаж Володимира КИСЕЛЬОВА.

Фоторепортаж

СВЯТО Є СВЯТО

У Києві відсвятковано 73-ю річницю Січневого повстання на заводі «Арсенал». Усе було, як і заведено на доброму сімейному святі: урочиста демонстрація, промови, покладання вінків, фотографії на пам'ять на тлі легендарної арсенальської стіни. Було розгорнуто й досить жваву святкову торгівлю. Іронізувати з цього приводу аж ніяк не доводиться. Було — і добре! Шкода лиш, що це — не 73 роки тому. Якби тоді хтось здогадався торгувати тут помаранчами та ковбасою, — можливо, не було б ні самого повстання, ні всього, що сталося потім й відлунюється ще й досі чергами, дефіцитами, соціальною непевністю.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЗАХИСТ ВІД БЕЗРОБІТТЯ

Не дрібниці життя

На нещодавній IV сесії Верховної Ради СРСР прийнято Основи законодавства Союзу РСР і республік про зайнятість населення. Саме на базі цих Основ найближчим часом будуть розроблені в республіках аналогічні закони, покликані гарантувати захист населення від безробіття в умовах переходу економіки до ринкових відносин.

Відповідно до Основ створюється державна служба зайнятості, що діє на союзному, республіканському і місцевому рівнях. Її первинною ланкою стануть районні і міські центри зайнятості, які фінансуються за рахунок державного фонду і які надають послуги населенню безплатно.

Служба зайнятості аналізуватиме і прогнозуватиме попит і пропозицію на робочу силу, інформуватиме про стан ринку праці; вестиме облік вільних робочих місць і громадян, які потребують працевлаштування; подаватиме допомогу людям у пошуках підходящої роботи, а підприємствам та іншим роботодавцям — у доборі кадрів. Службі ставиться за обов'язок також організація професійного навчання, перенавчання і підвищення кваліфікації громадян; забезпечення реєстрації безробітних і подання їм допомоги, включаючи виплату певних коштів.

Служба, що створюється, матиме вельми значні права. Насамперед їй дозволяється запитувати від підприємств, установ та організацій, незалежно від форм власності і господарювання, інформацію про передбачувані структурні зміни та інші заходи, в результаті яких може відбутися звільнення трудящих, а також відомості про наявність вільних робочих місць (вакантних посад).

Крім того, служба зайнятості розроблятиме і подаватиме на розгляд місцевих Рад народних депутатів пропозиції про встановлення для всіх видів підприємств, установ та організацій мінімальної кількості робочих місць для прийому осіб, які потребують соціального захисту.

На пропозицію державної служби зайнятості Ради відповідно до законодавств союзних та автономних республік можуть припиняти на строк до шести місяців рішення підприємств, установ, організацій про масове звільнення працівників у разі труднощів, зв'язаних з майбутнім їх працевлаштування, з одночасною частковою або повною компенсацією втрат підприємств, викликаних цією відстрочкою.

Особливі гарантії матеріальної підтримки мають працівники, вивільновані з підприємств, з установ, організацій при розторгненні трудового договору у зв'язку з реорганізацією і ліквідацією підприємств, установ, організацій або здійсненням заходів щодо скорочення штатів. За ними зберігається на період пошуку роботи, та не більш як на три місяці, середня заробітна плата з урахуванням вихідної допомоги і безперервний трудовий стаж за умови, якщо вони впродовж 10 днів після звільнення зареєструвалися у службі зайнятості.

Якщо після закінчення тримісячного періоду працівникові, який вивільнюється, не буде надано підходящої роботи, а також у разі його відмови у вказаний період від двох пропозицій такої роботи, він набуває статусу безробітного.

Безробітними визнають працездатних громадян у працездатному віці, які з причин, що не залежать від них, не мають роботи і заробітку (трудового доходу). Вони зареєстровані у державній службі зайнятості як особи, котрі шукають роботу, здатні і готові працювати і котрим ця служба не запропонувала підходящої роботи.

Підходящою вважається робота, яка відповідає професійній підготовці громадян, ураховує їх вік, трудовий стаж і досвід, транспортну доступність нового робочого місця.

У разі неможливості надати підходящу роботу безробітному може бути запропоновано пройти професійну підготовку або перепідготовку, підвищити свою кваліфікацію.

Громадянам, які втратили роботу і заробіток (трудовий доход) у період професійної підготовки, підвищення кваліфікації або перепідготовки, сплачується стипендія. Люди, офіційно зареєстровані як безробітні одержують допомогу.

Розмір стипендій і допомоги, а також умови і строки їх виплати залежать від багатьох обставин — насамперед від порядку, що його встановлює законодавство союзних та автономних республік, від загального трудового стажу громадянина, та його заробітку за попереднім місцем роботи, від сімейного стану (припустимо, у нього є утриманці тощо). Основи встановлюють лише самі принципи соціальних гарантій і мінімальні розміри і стипендій, допомоги, строки їх виплат.

Так, наприклад, люди, які втратили роботу, мають право на одержання допомоги впродовж 26 календарних тижнів. У тому разі, якщо загальний трудовий стаж громадянина дає право на пенсію, тривалість періоду виплат допомоги збільшується на два календарних тижні понад встановлені 26 за кожний рік роботи, який перевищує пенсійний стаж. Безробітний, який має право на допомогу впродовж 52 календарних тижнів, одночасно з цим здобуває і право на достроковий вихід на пенсію (за один рік до встановленого строку). Але республіки за рахунок власних коштів можуть у своїх законодавствах передбачити збільшення періоду дострокового виходу на пенсію.

Мінімальний розмір допомоги у зв'язку з безробіттям для громадян, які втратили роботу, встановлюється не нижче від мінімальної заробітної плати. Союзні та автономні республіки за рахунок власних коштів можуть встановлювати у своїх законодавствах більш пільгові умови надання допомоги.

— Порядок соціальних гарантій безробітним, встановлюваний Основами, сприяє залученню людей, які втратили трудовий доход, до пошуку робочих місць або до підвищення своєї кваліфікації, до професійної перепідготовки. На думку більшості членів парламенту, які взяли участь в обговоренні закону, в країні ще багато років будуть мільйони вільних місць як у сфері матеріального виробництва, так і в сфері обслуговування.

Євген СМИРНОВ.
(ІАН).

Фото Ігоря ПЕТРОВА.

Позивні футбольної весни

ПОВЕРНЕННЯ «ДИНАМО»

Позавчора літаком з Франкфурта-на-Майні до столиці України повернулася футбольна команда «Динамо» (Київ) — чемпіон СРСР, яка проводила перший етап підготовки до нового сезону на базі Руйт (Німеччина).

Начальник ФК «Динамо», заслужений майстер спорту, заслужений тренер республіки Володимир ВЕРЕМЄЄВ дав інтерв'ю спеціально для «Голосу України».

— Володимире Григоровичу, як пройшов цей важливий етап?

— Почну з того, що ми мали відмінні умови для роботи. Всі гравці попрацювали сумлінно і корисно. Гадаю, що закладено якісні підвалини, на яких й будуватимемо наші подальші плани.

— Яке враження справила гра в чемпіонаті Іспанії «Барселони» — майбутнього суперника киян у ¼ фіналу розіграшу Кубка кубків — проти мадрідського «Реала»?

— Мені пощастило спостерігати цей поєдинок. Нагадаю, що перемогли барселонці — 2:1. Це — блискуча команда. Іншої характеристики й не підбереш. Інформація, яку дістали, неодмінно допоможе нам у підготовці до поєдинку 6 березня в Києві. Скажу одне, буде дуже важко протистояти такому, вправному супернику. Але постараємося зіграти з ним гідно й успішно.

— Прокоментуйте, будь ласка, повідомлення в московських газетах, що у Мухамадієва, якого ви запросили до себе, ще не завершився контракт у «Памірі»...

— Зі слів самого гравця, його контракт завершується в березні нинішнього року. Іншого він не підписував. Сказав лише, що ставив власний підпис на порожньому листку паперу. Це було потрібно, як йому пояснили, для якоїсь заявки. Про все це Мухамадієв написав у доповідній записці на ім'я голови Федерації футболу СРСР. Ця організація й вирішуватиме долю гравця.

— А що робитиме в лютому київське «Динамо»?

— Здебільшого готуватимемося вдома. Трохи їздитимемо. На 6 лютого заплановано товариський матч в Адлері. Суперник поки не відомий. З 10 по 24 лютого проведемо в Греції. Тренуватимемося й зіграємо контрольні матчі на базі «Олімпіакоса». Оце і все.

...Від імені читачів «Голосу України» ми побажали динамівцям успіхів.

Хокей

Без грошей і—на вулиці?..

Зіграно чергові поєдинки чемпіонату СРСР з хокею у вищій лізі: «Спартак» (Москва) — «Торпедо» (Усть-Каменогорськ) — 3:2, «Торпедо» (Нижній Новгород) — «Хімік» (Воскресенськ) — 3:6, «Крила Рад» (Москва) — «Динамо» (Рига) — 8:3.

«Сокіл» (Київ) — ЦСКА — 2:4 (2:3, 0:0, 0:1). Шайби закинули: у киян — Василенко (2 хвилина), Доніка (14); у москвичів — Буре (4), Буцаєв (16), Давидов (16, 48).

Це був матч рівних суперників. До речі, у складі господарів глядачі, які вщерть заповнили трибуни Палацу спорту, побачили 17-річних дебютантів — захисника Олега Полковникова та нападаючого Дмитра Підгурського — вихованців СДЮШОР клубу (готував їх тренер Юрій Крилов).

— Гадав, що моя команда наймолодша у лізі, — сказав мені наставник ЦСКА і збірної СРСР Віктор Тихонов. — Та ні. І в «Сокола» багато молоді, можливо, й більше, ніж у нас. У цього клубу, як на мене, хороша перспектива.

— А чому ж він поступився вашим підопічним, адже кажете, що гра була рівною?

— Упевненіше зіграли наші досвідчені хокеїсти. Хоча і «Сокіл» мав безліч моментів для взяття воріт, але забракло везіння. Швидкості з обох боків були максимальними, кожний з суперників «стискався», мов пружина, а потім вистрілював. Виходить, що й у плані видовища гра мала припасти до душі глядачам. «Сокіл» поступився, але мені було заздрісно чути, як з трибун після фінальної сирени глядачі вигукували: «Богданов, ми любимо твою команду!»...

— А що можете сказати про український клуб, як тренер збірної?

— Останніми роками «Сокіл» постійно делегує гравців до збірної СРСР. Незабаром у Стокгольмі пройде великий міжнародний турнір на приз «Глобен». І в складі нашої команди виступатимуть захисники з Києва — заслужений майстер спорту Валерій Ширяєв та юний (йому 18 років) Олексій Житник, за яким давно вже спостерігаю.

Головний тренер «Сокола» Анатолій Богданов після матчу з армійцями зробив заяву для журналістів.

— Тиждень тому я розповідав вам, що наш клуб і міська рада ВДФСТ профспілок мають підписати угоду на три роки про передачу заміської бази нам у безоплатну оренду. Щоправда, ще тоді сумнівався, що все пройде нормально, і підписання відбудеться найближчими днями. Пройшло більше тижня, і мої побоювання підтвердилися. А минулої п'ятниці одержали нову інформацію. З'ясувалося, що передавати комплекс у Пущі-Водиці клубові «Сокіл» ніхто і не збирається. Керівництво міськради ВДФСТ профспілок висунуло такий варіант: ми за все платимо. А ціни, як відомо, підскочили, ще й як. Маємо віддавати гроші за проживання, експлуатацію спортспоруд на базі, робити поточні її ремонти. Причому угода вкладається тільки на рік. Цей документ позбавляє нас можливості когось поселяти у приміщеннях комплексу з метою заробити гроші. Одне слово, забороняється й крок зробити без дозволу спортивного відомства профспілок. У зв'язку з цим нагадаю, що базу в Пущі-Водиці свого часу будували спеціально для нашої команди під патронажем Республіканської ради профспілок, за кошти трудящих України. Отож міська рада профспілкового спортивного товариства ні в якому разі не є власником згаданої бази.

Ми залишилися без грошей, а тепер команду збираються вигнати з її ж дому на вулицю. Але наш колектив боротиметься за власну долю і, гадаю, переможе. Сподіваємося й на підтримку преси, прихильників хокею».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ПРОТИ КОГО СПРЯМОВАНИЙ «МЕЧ»

Відтепер — не таємно

Місце дії: ряд західноєвропейських країн. Виконавці: військові специ, колишні і нинішні. Їх спорядження: бомби, вогнепальна зброя, портативні радіостанції, сильнодіюча отрута, вибухівка...

А тепер по суті:

Існування напіввійськового секретного формування під кодовою назвою «Гладіо» («гладіо» у Стародавньому Римі — короткий, широкий меч, гострий з обох боків) викликало гостру полеміку в багатьох західноєвропейських країнах. В Італії рада кабінету, в якому представлені провідні міністри, вимагає від прем'єра Джуліо Андреотті подати всі документи щодо цієї «справи» спеціальному парламентському комітету з питань контролю над спецслужбами і скликати раду старійшин у складі п'яти колишніх голів конституційного суду. Вони повинні винести рішення щодо законності «Гладіо», до формування і керівництва якого доклало рук і командування НАТО.

Колишній директор ЦРУ Уїльям Колбі визнав, що американська розвідка справді створила на території країн Західної Європи мережу підпільних збройних організацій для розгортання «партизанських акцій» на випадок війни в Європі.

У серії інтерв'ю, що їх він дав представникам масової інформації західноєвропейських країн, У. Колбі сказав, що він брав особисту участь у створенні підпілля в Європі. Зокрема, у 1951 році він виїздив до Стокгольма для організації подібних груп у скандінавських країнах. У. Колбі, який очолював ЦРУ в 1973—1976 роках, повідомив також, що в період «холодної війни» США передали великі грошові суми християнським демократам та іншим правим партіям Італії, щоб не допустити приходу комуністів до керівництва країною.

У зв'язку з визнанням У. Колбі американська преса зазначала, що в умовах «холодної війни» в надрах ЦРУ і керівництва ряду країн НАТО виникла ідея підготовки «сил опору» на випадок «комуністичного вторгнення». Зокрема, такі групи посилено створювалися в районах північносхідної Італії, прилеглих до Югославії, — найбільш імовірному напрямку такого «вторгнення». Операція, яка мала кодову назву «Гладіо», включала підготовку і — надалі — утримання на кошти ЦРУ секретних бойових груп. Для них створювалися спеціальні таємні арсенали зброї. Як визнав прем'єр-міністр Італії Дж. Андреотті, 127 таких таємних арсеналів ліквідовано в 1973 році, однак 12 схованок зброї «так і не було знайдено».

І от факти, взяті, наче з детективної повісті:

Представник уряду ФРН Клайн визнав на прес-конференції в Бонні, що ФРН брала участь у створенні в 50-х роках секретної організації «Меч».

Представник міністерства оборони Великобританії відмовився коментувати повідомлення про «Меч», сказавши: «Ми не обговорюємо секретних питань».

Міністр національної оборони Бельгії Коєм заявив, що бельгійське відгалуження «Меча», що називається «підрозділом розвідки СДРА-6», є анахронізмом, і він запропонує розформувати його на найближчому засіданні ради міністрів Бельгії.

З викриттям діяльності «Меча» виступила французька газета «Монд». Під заголовком «Дивні 'тіньові' резервісти у Франції» вона пише: «За словами агентів французьких спецслужб, цей «інтернаціонал» західних секретних служб — секрет полішинеля, а точніше — організація, яку тепер час списати до архіву».

З свого боку, ЦРУ буквально завалило французьку службу зовнішньої документації і контррозвідки, попередницю нинішнього Головного управління зовнішньої безпеки (ГУЗБ), інформацією про діяльність у Франції уявної шпигунської комуністичної організації, яка працювала на СРСР. Дійшло до того, що служба зовнішньої документації і контррозвідки відкрила у квітні 1951 року свій філіал у Вашінгтоні.

За повідомленнями Агентства Франс Пресс, в уряді Бельгії вважають, що «Гладіо» існувала, очевидно, у 16 країнах НАТО. В міру того, як надходять все нові відомості, «складається враження, що вона діяла у всіх країнах НАТО», заявив представник уряду Бельгії.

Меч НАТО уразив усю Західну Європу, вказувала бельгійська преса після сенсаційного повідомлення міністра оборони Бельгії Гі Коєма про те, що цю організацію нині очолює саме ця країна і що її нарада відбулася у жовтні 1990 року в Брюсселі.

Після цього представник НАТО в Брюсселі поспішив обмежитися такою заявою: «Ніяких коментарів. Наша реакція на подібні запитання, зв'язані з військовою таємницею, завжди була незмінною».

Як писала німецька газета «Вельт», мережа таємних воєнізованих організацій для «ведення партизанської війни на випадок радянської окупації» почала стверджуватися лише у перші повоєнні роки в тісному співробітництві між секретними службами США і західноєвропейських країн. На території західних окупаційних зон Німеччини цю діяльність очолювала «організація Гелена». Натовська секретна служба «Гладіо» активно використовувала для підготовки своїх бойовиків віддалені військові полігони на Канарських островах. Групи курсантів налічували 50—60 чоловік і складалися з іспанців, італійців, французів, німців. Члени «Гладіо» проходили стрілецьку підготовку, навчалися швидкому пересуванню пересіченою місцевістю, орієнтуванню.

У завдання «Гладіо» входила організація актів саботажу в тилу радянських військ, а також збирання розвідувальної інформації. З цією метою створювалися таємні склади, в яких зберігалися стрілецька зброя, гранатомети, вибухівка, засоби зв'язку. В американській окупаційній зоні Німеччини було створено навчальні центри, в яких колишні військовополонені, а також завербовані особи проходили спеціальну підготовку.

Кількість матеріалів про «Меч» і «мечоносців» наростає, наче снігова брила.

Не залишився осторонь цієї гучної справи і Європарламент. У прийнятій ним резолюції міститься вимога розпустити всі підпільні воєнізовані формування «холодної війни», які ще залишилися. Депутати Європарламенту закликали також юридичні органи ретельно розслідувати питання про можливу причетність цих «партизанів» до «дестабілізації демократичних структур країн — учасниць ЄС».

Коли ж впаде піднятий меч? Усі демократично настроєні європейці хочуть якнайшвидше позбутись анахронізму «холодної війни».

Ігор МАСЛОВ.

Наш прес-клуб

Очима зарубіжних колег

«Саддам Хусейн вже переміг у битві. За останні п'ять місяців Ірак із скромної країни перетворився у наддержаву. США послали до цього регіону такі великі сили, про які навіть не мріяли в Європі, де ще зовсім недавно існувало військове протистояння Схід — Захід. На очах у всього світу — передусім арабського — Ірак тримає в напруженні півмільйонну американську армію, яка за чисельністю перевищує збройні сили усіх інших арабських країн разом узятих. Ім'я Саддама Хусейна стало відомим у найвіддаленіших куточках планети, а мільйони мусульман пишаються президентом Іраку».

«Фігаро» (Франція).

* * *

«Те, що тепер відбувається у Персидській затоці, є також наслідком втрати Радянським Союзом статусу світової наддержави. У попередніх конфліктах врівноваженість на Близькому Сході сприяла обмеженості втрат. Тепер же Сполучені Штати можуть діяти, як їм заманеться. Якщо займеться пожежа, то вона може охопити кордони й змінити обличчя держав, про які ще зовсім не йшла мова. Ізраїльтяни, приміром, прагнуть захопити території для іммігрантів з Радянського Союзу, палестинці та курди — створити власні держави. Минулого року в Європі сталися разючі зміни. Географічна карта Близького Сходу в 1991 році теж навряд чи залишатиметься незмінною».

«Зюддойче цайтунг» (ФРН).

* * *

«Радянські генерали відкрито втрутилися в політичний процес. Військова інтервенція була б виправдана лише в тому разі, коли б Вільнюс чи Рига являли собою безпосередню загрозу стабільності радянської держави. Символічні прояви незалежності не можна розцінювати як загрозу, що дає достатні підстави для втручання армії. Своїми діями та словами армія демонструє всі ознаки того, що вона просто втратила терпець...».

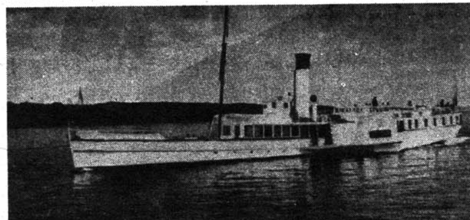
«Гардіан» (Великобританія).

* * *

«Представники військових у СРСР намагаються повернути стрілки годинника у зворотному напрямі: згідно з їхньою логікою, необхідно, не руйнуючи всього, завершити «балтійську операцію» якомога швидше, тобто до закінчення війни в Персидській затоці. Однак, цього разу ставиться під сумнів увесь зовнішньополітичний курс СРСР, не кажучи вже про надання Заходом економічної допомоги. Москва тим часом дещо змінила свої плани і звернула увагу на сусідню з Литвою республіку— Естонію, яка, на думку радянського керівництва, — «найслабша ланка» в ланцюзі прибалтійських республік».

«Котід'єн де Парі» (Франція).

Інформ-шоу

САЛЮТ ВЕТЕРАНОВІ

Колесний пароплав «Скібладнер» займає почесне місце в книзі рекордів Гіннесса. Ще б пак, ось уже майже півтора століття він служить справі пасажирських перевезень на озері Мьоза в Норвегії.

Пароплав було закладено в 1852 році, і 2 серпня 1856 року він зійшов зі стапелів судноверфі. Відтоді плаває під прапором Королівської норвезької пошти, оскільки був задуманий як поштове судно. Маючи довжину 50,3 метра й ширину 5 метрів, він бере на борт 230 пасажирів. Адміністрації корабля надано прав поштового відділення, й багато пасажирів користуються можливістю відправити листівку з особистим штемпелем капітана. За своє довге життя судно не один раз було на краю безодні. Роздавлене важкими льодами суворих зим 1937 й 1967 років, воно двічі тонуло. Причому в 1967 році лягло на грунт на глибині 14 метрів догори кілем, зім'явши всі палубні надбудови.

На борту судна встановлено кілька невеликих старовинних гармат для віддачі салюту. А серед пасажирів — достатньо бажаючих на вході в порт віддати салют з усіх стволів, хоча й коштує це задоволення 100 крон. Залп на честь власного честолюбства й ветерана норвезького судноплавства.

Фото з тижневика «Вохенпост».

ЗЛОЧИНЦІ ЗА ДИСПЛЕЄМ

Хвиля «комп'ютерних» пограбувань охопила США. Чимало «кмітливих» людей дійшли висновку, що «взяти банк» можна, не відходячи від дисплея. Приміром, Аллан Кребс з Даласа разом із співучасниками встановив тут своєрідний рекорд: 80 мільйонів доларів перевели вони до двох банків Люксембургу, щоб потім перемістити їх на власні рахунки. Проте, надмірний апетит цих спритників, які підібрали ключик до електронної системи банківських операцій, став причиною провалу махінації і засудження її учасників до різних строків ув'язнення. Однак, незважаючи на вдосконалення структур по боротьбі з «комп'ютерною» злочинністю, чимало подібних правопорушень у Сполучених Штатах та інших розвинених країнах залишаються нерозкритими.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник головного редактора Олександр Білик.

Черговий редактор — Анатолій Солонський.

Автор макета, змінний секретар — Євген Українець.

Випусковий — Олексій Бондаренко.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори: Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Нєсєна, Антоніна Сильверстова, Любов Станачич.

Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Будникова, Марія Солодюк, Ольга Яценко, Анатолій Артеменко, Сергій Скажанюк.

Лінотипісти — Тетяна Мухіна, Наталія Позняк.

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Індекс 60955.

Тираж 165.650.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 60 коп.

Зам. 03150191.